NOTE

SCB Economic Intelligence Center

มาตรการกระตุ้นของรัฐช่วยเศรษฐกิจไทยปี 2019 โตที่ 3% ขณะที่ปี 2020 มีแนวโน้มฟื้นตัวเล็กน้อยที่ 3.2%

21 สิงหาคม 2019

• อีไอซีปรับลดคาดการณ์เศรษฐกิจไทยปี 2019 เล็กน้อยจากเดิมคาดขยายตัว 3.1% เหลือขยายตัว 3.0% โดยเป็นผลจากสงครามการค้าส่งผลกระทบต่อภาคส่งออก ท่องเที่ยว และการจ้างงานในประเทศ รวมถึงผลกระทบจากภัยแล้ง อย่างไรก็ดี มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจล่าสุดจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักต่อเศรษฐกิจไทยในช่วงที่เหลือของปี โดยอีไอซีประเมินว่า จะสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติมได้ 0.3 percentage point

• เศรษฐกิจไทยปี 2020 มีแนวโน้มฟื้นตัวเพียงเล็กน้อยที่ 3.2% แต่อาจชะลอเหลือโตเพียง 2.7% ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของสงครามการค้าระหว่างจีนและสหรัฐฯ

• สำหรับมูลค่าการส่งออกในเดือน ก.ค. 2019 ที่ขยายตัว 4.3% แต่หากหักทองคำจะหดตัวที่ -0.4% นับเป็นการหดตัวน้อยลงจากช่วงครึ่งปีแรก สอดคล้องกับที่อีไอซีคาดการณ์ว่าในช่วงครึ่งหลังปี 2019 อัตราการขยายตัวของภาคส่งออก (แบบ %YOY) จะปรับตัวดีขึ้นจากปัจจัยฐานต่ำของปีก่อนเป็นสำคัญ โดยอีไอซีประเมินว่ามูลค่าการส่งออกทั้งปี 2019 จะหดตัวที่ -2.0% YOY

Economic Updates:

GDP ไตรมาส 2/2019 โตชะลอลงที่ 2.3%YOY ต่ำสุดในรอบ 19 ไตรมาส

ขณะที่ การเติบโตเทียบกับไตรมาสก่อนหน้าแบบปรับฤดูกาล (%QOQ_sa) ขยายตัวที่ 0.6% โดยการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งแรกของปี 2019 อยู่ที่ 2.6%YOY ใกล้เคียงกับประมาณการของอีไอซีที่เคยคาดไว้ที่ 2.5%YOY

ในด้านการใช้จ่าย (Expenditure Approach) เศรษฐกิจไทยมีแรงฉุดหลักจากภาคส่งออกและท่องเที่ยว โดยมูลค่าการส่งออกที่แท้จริงหดตัวมากถึง -5.8%YOY ส่วนการส่งออกบริการหดตัวมากถึง -7.0%YOY ตามการลดลงของรายรับบริการขนส่งและจำนวนนักท่องเที่ยว ขณะที่ การบริโภคภาคเอกชนยังสามารถขยายตัวได้ดีต่อเนื่องที่ 4.4%YOY จากการเร่งตัวของการบริโภคสินค้ากึ่งคงทนและไม่คงทนเป็นสำคัญ โดยได้รับอานิสงส์จากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจช่วงกลางปีผ่านบัตรสวัสดิการที่มีเม็ดเงินกว่า 1.32 หมื่นล้านบาท

ด้านการผลิต (Production Approach) พบว่า ภาคเกษตรหดตัวที่ -1.1%YOY จากผลกระทบภัยแล้ง ขณะที่การผลิตอุตสาหกรรมลดลงเช่นกันที่ -0.2%YOY จากการผลิตสินค้าส่งออกที่ปรับตัวลดลงตามการหดตัวของภาคส่งออก ในส่วนของภาคการผลิตด้านอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะมีทิศทางชะลอลงจากไตรมาสแรก สะท้อนว่าเศรษฐกิจภายในประเทศเริ่มได้รับผลกระทบจากการหดตัวของอุปสงค์ต่างประเทศ

รูปที่ 1 : แหล่งที่มาของการเติบโตของ GDP (Contribution to GDP growth) ไตรมาส 2 ทั้งด้านรายจ่ายและด้านการผลิต

หน่วย : percentage point

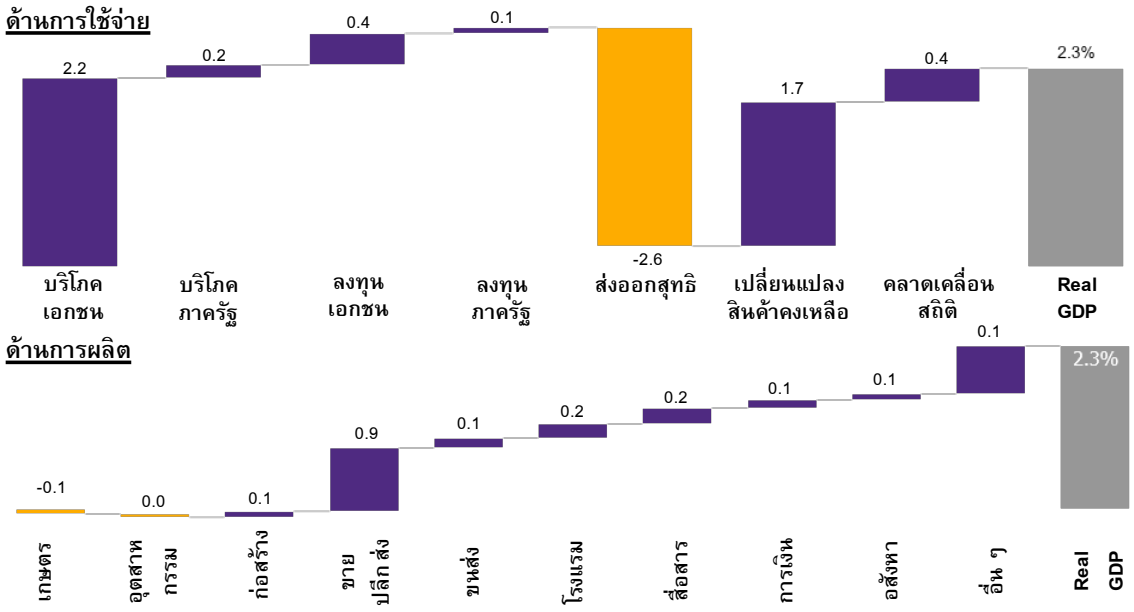

ที่มา : การวิเคราะห์โดยอีไอซีจากข้อมูลของ สศช.

มูลค่าการส่งออกเดือน ก.ค. 2019 ขยายตัวที่ 4.3% แต่หากหักทองคำจะหดตัวที่ -0.4%

อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกในเดือน ก.ค. พลิกกลับมาเป็นบวกที่ 4.3% แต่เป็นผลมาจากการส่งออกทองคำเป็นหลัก หากหักทองคำ มูลค่าการส่งออกยังคงหดตัวต่อเนื่อง -0.4% โดยสินค้าหลักที่มีการหดตัวในเดือน ก.ค. ได้แก่ เคมีภัณฑ์และพลาสติก (-9.6%YOY) ข้าว (-27.2%YOY) คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ (-5.9%YOY) และเครื่องจักร (-14.0%YOY) ขณะที่สินค้าที่ขยายตัวได้ดีคือ ผลไม้สด-แช่เย็น-แช่แข็งและแห้ง (43.1%YOY) โลหะและผลิตภัณฑ์หุ้มโลหะบางประเภท (680%YOY) รถปิคอัพ-รถบัสและรถบรรทุก (17%YOY) ยางแท่ง (34.6%YOY) และเครื่องใช้ไฟฟ้า (3.1%YOY)

การส่งออกไทยในหลายตลาดสำคัญพลิกกลับมาขยายตัว ได้แก่ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และจีน โดยการส่งออกไปสหรัฐฯ ขยายตัวที่ 9.8%YOY หลังหดตัวในเดือนก่อนหน้าที่ -2.1%YOY มีสินค้าสำคัญที่ขยายตัวคือผลิตภัณฑ์ยาง (27.9%YOY) เครื่องนุ่งห่ม (12.2%YOY) และรถยนต์และส่วนประกอบ (21.0%YOY) ด้านการส่งออกไปญี่ปุ่นขยายตัวสูงสุดในรอบ 9 เดือนที่ 8.0% ได้รับแรงสนับสนุนจากการส่งออกรถยนต์และส่วนประกอบ (11.5%YOY) ไก่แปรรูป (9.2%YOY) และคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ (40.1%YOY) ขณะที่การส่งออกไปจีนที่ขยายตัวครั้งแรกในรอบ 9 เดือนที่ 6.2% ได้รับผลดีจากการส่งออกผลไม้สด-แช่เย็น-แช่แข็งและแห้ง (117.3%YOY) รถยนต์และส่วนประกอบ (79.4%YOY) และยางพารา (13.4%YOY)

รูปที่ 2 : การขยายตัวของการส่งออกรายสินค้าและรายตลาด

การส่งออกรายสินค้า

หน่วย: %YOY, (สัดส่วนในปี 2018)	Q1/18	Q2/18	Q3/18	Q4/18	Q1/19	Q2/19	Jul 19	7M19
รวม (หักอาวุธ)	12.2%	11.2%	3.0%	2.0%	-5.0%	-3.8%	4.3%	-3.2%
รวม (หักอาวุธ และทองคำ)	13.6%	10.9%	5.8%	1.1%	-5.3%	-5.3%	-0.4%	-4.6%
เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (15.2%)	16.5%	10.1%	1.9%	-7.8%	-12.3%	-8.9%	-4.4%	-9.7%
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ (14.9%)	20.3%	16.3%	7.5%	-3.6%	-6.6%	-7.8%	-2.9%	-4.7%
เครื่องใช้ไฟฟ้า (9.6%)	5.8%	3.9%	3.6%	1.1%	0.0%	-1.2%	3.1%	-0.1%
เคมีภัณฑ์และพลาสติก (9.4%)	21.5%	24.4%	14.6%	14.4%	-6.1%	-12.6%	-9.6%	-9.5%
เกษตรกรรม (9.2%)	0.6%	6.7%	1.6%	-3.8%	-0.8%	-4.3%	3.3%	-1.8%
อุตสาหกรรมการเกษตร (7.1%)	10.0%	9.2%	6.1%	3.0%	-1.8%	-1.7%	-0.9%	-1.6%
ผลิตภัณฑ์ยาง (4.4%)	5.3%	14.1%	6.1%	4.9%	7.6%	-4.1%	-0.3%	1.2%
เครื่องจักร (3.2%)	18.0%	15.5%	-2.6%	4.8%	-12.2%	-12.0%	-14.1%	-12.4%

การส่งออกรายประเทศ

หน่วย: %YOY, (สัดส่วนในปี 2018)	Q1/18	Q2/18	Q3/18	Q4/18	Q1/19	Q2/19	Jul 19	7M19
รวม (หักอาวุธ)	12.2%	11.2%	3.0%	2.0%	-5.0%	-3.8%	4.30%	-3.2%
รวม (หักอาวุธ และทองคำ)	13.6%	10.9%	5.8%	1.1%	-5.3%	-5.3%	-0.40%	-4.6%
อาเซียน 5 (15.5%)	15.7%	8.2%	21.0%	9.0%	-7.5%	-7.7%	-11.2%	-8.1%
จีน (12.0%)	4.1%	16.0%	-2.3%	-4.8%	-10.4%	-9.1%	6.2%	-7.6%
CLMV (11.6%)	13.6%	19.8%	24.2%	9.9%	0.2%	-1.9%	-9.5%	-2.2%
สหรัฐฯ (11.1%)	9.1%	6.8%	0.1%	6.8%	3.6%	3.3%	9.8%	4.4%
ญี่ปุ่น (9.9%)	24.9%	11.3%	8.6%	8.2%	-1.8%	-2.3%	8.0%	-0.7%
EU15 (9.0%)	10.6%	11.2%	2.5%	-3.7%	-6.5%	-7.2%	-2.4%	-6.2%
ฮ่องกง (5.0%)	1.4%	9.5%	2.8%	-6.3%	-13.6%	-5.1%	4.7%	-7.6%
ออสเตรเลีย (4.3%)	14.5%	10.3%	-5.7%	-6.5%	-12.3%	-9.5%	24.1%	-6.4%
ตะวันออกกลาง (3.4%)	10.8%	-10.3%	-5.4%	-13.7%	-7.0%	-8.3%	5.1%	-5.9%

ที่มา : การวิเคราะห์โดยอีไอซีจากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

จากการวิเคราะห์พบว่า การส่งออกผลไม้ไปจีนที่ขยายตัวในระดับสูง ประกอบกับราคายางพาราที่ปรับตัวสูงขึ้นถึง 11.0% ในช่วงเดือน ก.ค. ทำให้ภาพรวมการส่งออกออกมาดีกว่าคาด **อย่างไรก็ดี ในช่วงต่อไปคาดว่าการส่งออกยังมีทิศทางซบเซาต่อเนื่อง** เนื่องจาก

- **สหรัฐฯ ได้มีการประกาศเก็บภาษีนำเข้าต่อสินค้าจีนเพิ่มเติม** ซึ่งจะแบ่งเป็นสองรอบ ในรอบแรกจะขึ้นภาษีในวันที่ 1 ก.ย. นี้ บนสินค้านำเข้ามูลค่าราว 1.04 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ และอีกรอบมีกำหนดจะขึ้นภาษีวันที่ 15 ธ.ค. บนสินค้ามูลค่าราว 1.56 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ (*อ่านเพิ่มเติมที่ Note : ผลกระทบสงครามการค้ายังไม่จบ แม้สหรัฐฯ ชะลอการขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าจีนบางส่วน*)[1]

[1] https://www.scbeic.com/th/detail/product/6210

- **ประเด็นความขัดแย้งระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้**ที่นำมาสู่การตอบโต้ทางเศรษฐกิจ โดยญี่ปุ่นประกาศจะลดปริมาณการส่งสารเคมี 3 ชนิดซึ่งใช้ในกระบวนการผลิตชิปและหน้าจอโทรศัพท์ โดยเป็นชิ้นส่วนสำหรับผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นสินค้าสำคัญของเกาหลีใต้ อย่างไรก็ดี ส่งออกไทยอาจไม่ได้รับผลกระทบจากการอยู่ในห่วงโซ่ผลิต เนื่องจากการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ข้างต้นเป็นสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสูงและไม่ได้พึ่งพาสินค้าขั้นต้นและกลางจากไทย แต่ในระยะต่อไป การส่งออกไทยอาจได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจทั้ง 2 ประเทศ โดยเศรษฐกิจเกาหลีใต้อาจชะลอลงเพิ่มเติมจากแรงกดดันของระดับการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญของเกาหลีใต้ลดลง ขณะที่เศรษฐกิจญี่ปุ่นจะได้รับแรงกดดันจากการที่เกาหลีใต้แบนสินค้าญี่ปุ่น
- **เหตุการณ์ประท้วงในฮ่องกง** ที่อาจทำให้การส่งออกไทยไปฮ่องกงได้รับผลกระทบ โดยสินค้าส่งออกสำคัญของไทยได้แก่ รถยนต์-อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ อัญมณีและเครื่องประดับ เคมีภัณฑ์และพลาสติก และผลิตภัณฑ์ยาง

อย่างไรก็ดี แม้การส่งออกในช่วงที่เหลือของปีจะมีทิศทางชบเชาต่อเนื่อง แต่อัตราการขยายตัว (แบบ %YOY) จะได้รับอานิสงค์จากปัจจัยฐานต่ำ ทำให้คาดว่าในช่วงครึ่งหลังของปี 2019 อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกจะปรับตัวดีขึ้น โดยมีแนวโน้มขยายตัวเป็นบวกเล็กน้อย

ภัยแล้งจะส่งผลกระทบต่อผลผลิตข้าวเป็นสำคัญ โดยอาจมีความเสียหายสูงสุดประมาณ 2.5 หมื่นล้านบาทหรือราว 0.16% ของ GDP

สถานการณ์ภัยแล้งปี 2019 ทำให้ปริมาณน้ำในเขื่อนของหลายภาคอยู่ในระดับต่ำ (รูปที่ 3) ภัยแล้งที่เริ่มมาตั้งแต่ต้นปี 2019 ทำให้ปริมาณน้ำฝนต่ำกว่าค่าปกติ ส่งผลให้ปริมาณน้ำในเขื่อนลดต่ำลงจนในหลายภาคมีระดับน้ำอยู่ในเกณฑ์น้อย ได้แก่ เขื่อนในภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ ขณะที่ปริมาณน้ำในเขื่อนภาคกลางอยู่ในระดับวิกฤติแล้ว ซึ่งสถานการณ์ระดับน้ำดังกล่าวมีระดับใกล้เคียงกับภาวะภัยแล้งเมื่อปี 2015 ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่าผลผลิตเกษตรหลักของภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นพื้นที่ประสบภัยแล้งก็คือ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และยางพารา

ผลผลิตเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมากที่สุดคือผลผลิตข้าว โดยผลผลิตเกษตรประเภทอื่น ๆ มีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากภาวะภัยแล้งในระดับที่ไม่น่ากังวล เริ่มจากมันสำปะหลังที่เป็นพืชทนแล้ง ใช้น้ำน้อยในการเจริญเติบโต จึงไม่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมากนัก ด้านอ้อยก็เช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย จึงไม่ได้รับผลกระทบมากนักในแง่ของผลผลิต แต่อาจได้รับผลกระทบบ้างในด้านคุณภาพความหวานของอ้อยที่จะลดลงเนื่องจากอากาศแล้ง ขณะที่ยางพารา แม้ว่าจะได้รับผลกระทบในภาคกลางและตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ผลผลิตส่วนมากอยู่ในภาคใต้ซึ่งไม่ได้เกิดภัยแล้ง จึงไม่น่ากังวล ดังนั้นผลผลิตเกษตรสำคัญที่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญก็คือการปลูกข้าว

ความเสียหายจากภัยแล้งต่อผลผลิตข้าวอาจสูงถึง 2.5 หมื่นล้านบาท (ราว 0.16% ของ GDP) จากการศึกษาเทียบเคียงภาวะภัยแล้งเมื่อปี 2015 ซึ่งเป็นปีที่แล้งมากในรอบหลายปีสะท้อนจาก GDP ภาคเกษตรในปี 2015 ที่หดตัวถึง -6.5% พบว่าผลผลิตข้าว (เปลือก) มีเพียง 29.7 ล้านตันในปีนั้น ซึ่งหากมีสมมติฐานให้ปี 2019 มีผลผลิตข้าวเท่ากับปี 2015 **จะสามารถคำนวณผลผลิตข้าวที่หายไปได้ประมาณ 2.5 ล้านตัน[2] หรือคิดเป็น**

[2] สมมติฐานให้ในกรณีฐานหากไม่มีภัยแล้ง ผลผลิตข้าวจะมีระดับเท่ากับปี 2018 ที่ประมาณ 32.2 ล้านตัน

ความเสียหายประมาณ 2.5 หมื่นล้านบาท (ราคาข้าวเฉลี่ยที่ 10,180 บาทต่อตัน[3]) หรือคิดเป็นเป็นประมาณ 0.16% ของ GDP ทั้งนี้ตัวเลขความเสียหายดังกล่าวเป็นการประเมินในกรณีเลวร้ายที่สุดที่ฝนมีปริมาณน้อยเกินไปจนไม่เพียงพอต่อการปลูกข้าวนาปี (ผลผลิตข้าวนาปีคิดเป็นสัดส่วนประมาณ 70-80% ของผลผลิตข้าวทั้งหมด) อย่างไรก็ดี หากมีฝนตกเพียงพอก็จะช่วยบรรเทาความเสียหายจากภัยแล้งให้น้อยลงได้

รูปที่ 3 : น้ำในเขื่อนภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระดับต่ำ ทำให้กระทบต่อผลผลิตข้าวเป็นสำคัญ

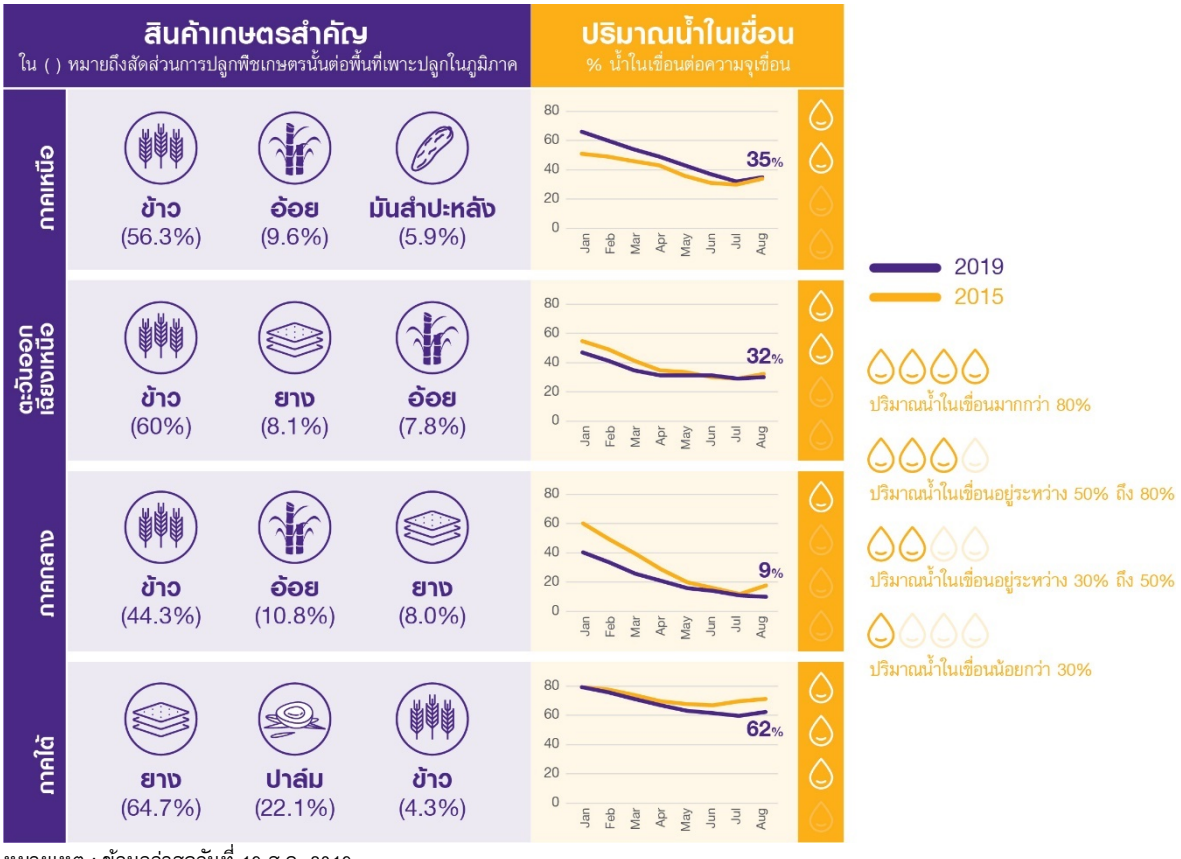

หมายเหตุ : ข้อมูลล่าสุดวันที่ 19 ส.ค. 2019
ที่มา : การวิเคราะห์โดยอีไอซีจากข้อมูลของกรมชลประทาน และสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ

มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยในช่วงที่เหลือของปี 2019

แม้มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจะมีเม็ดเงินกว่า 3 แสนล้านบาท แต่อีไอซีประเมินว่า ผลต่อเศรษฐกิจจะมีจำกัด เนื่องจากมาตรการส่วนใหญ่เป็นมาตรการด้านสินเชื่อ เมื่อวันที่ 20 ส.ค. 2019 ครม. ได้อนุมัติมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจวงเงินกว่า 3 แสนล้านบาท สรุปได้ดังตารางที่ 1 โดยจากการวิเคราะห์ อีไอซีประเมินว่ามาตรการประเภทเงินโอนที่ให้กับเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย รวมถึงการให้เงินเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว จะมีผลต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจมากกว่านโยบายประเภทสินเชื่อ soft loan ที่มีประมาณ 2 ใน 3 ของวงเงินกระตุ้นเศรษฐกิจ

[3] ราคาข้าวขาว 7,764 บาทต่อตัน (ผลผลิต 17.9 ตันต่อปีในปี 2018), ราคาข้าวขาวหอมมะลิ 15,210 บาทต่อตัน (ผลผลิต 9.1 ตันต่อปีในปี 2018), ราคาข้าวเหนียว 9,788 บาทต่อตัน (ผลผลิต 5.9 ตันต่อปีในปี 2018)

ทั้งหมด เนื่องจากการปล่อยสินเชื่อตามมาตรการส่วนหนึ่งอาจจะเป็นสินเชื่อที่จะมีการจัดทำอยู่แล้วแม้ไม่มีมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ประกอบกับสินเชื่อที่ได้ไปอาจจะเป็นการ refinance ซึ่งทำให้เกิดการใช้จ่ายหรือลงทุน*ใหม่*ในระดับต่ำ นอกจากนี้ มาตรการสินเชื่อยังอาจมีข้อจำกัดจากนโยบายอื่น เช่น มาตรการ LTV ที่ทำให้มาตรการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยอาจจะไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร ขณะที่มาตรการที่อยู่ในรูปแบบเงินโอนนั้น มีแนวโน้มเพิ่มการใช้จ่าย*ใหม่*ได้ดีกว่า เพราะเป็นการเพิ่มความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยของประชาชนโดยตรง **ทั้งนี้อีไอซีประเมินว่ามาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจะสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจให้เติบโตเพิ่มเติมได้อีก 0.3 percentage point**

ตารางที่ 1 รายละเอียดมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ

มาตรการ	รายละเอียด	วงเงิน (ล้านบาท)	ระยะเวลา
1) มาตรการช่วยเหลือประเภทเงินโอน			
1.1) ช่วยเหลือเกษตรกรที่โดนผลกระทบภัยแล้ง			
สนับสนุนต้นทุนปลูกข้าว	ช่วยค่าปลูกข้าวไร่ละ 500 บาท ไม่เกิน 20 ไร่ต่อราย	30,000	คาดเริ่ม ก.ย. 2019
1.2) ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย			
ให้เงินผู้ถือบัตรสวัสดิการ	ให้เงินเพิ่มเติมเดือนละ 500 บาท/เดือน/คน	20,000	ส.ค. - ก.ย. 2019
ให้เงินผู้ถือบัตรที่เป็นผู้สูงอายุ	ให้เงินเพิ่มเติมผู้มีอายุมากกว่า 60 ปีเดือนละ 500 บาท/เดือน/คน		
ให้เงินช่วยเหลือเลี้ยงดูบุตร	ให้เงินดูแลเด็กแรกเกิดอายุ 0- 6 ปี 300 บาท/เดือน/คน		
2) มาตรการสนับสนุนเงินเพื่อการท่องเที่ยว			
ต่ออายุ VOA	ต่ออายุมาตรการ Visa on Arrival	-	ถึง เม.ย. 2020
มาตการ ชิม ช้อป ใช้	แจกเงินคนละ 1,000 เพื่อให้ท่องเที่ยว โดยจะให้ 10 ล้านคนแรกที่ลงทะเบียน	10,000	27 ก.ย. – 30 พ.ย. 2019
	ได้รับ cash back 15% จากยอดใช้จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 4,500 บาท (ยอดใช้จ่ายรวมไม่เกิน 30,000 บาท)	45,000	
3) มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ Soft Loan			
3.1) ช่วยเหลือเกษตรกรที่โดนผลกระทบภัยแล้ง			
สินเชื่อฉุกเฉิน	50,000 บาทต่อราย งดดอกเบี้ยปีแรก	50,000	คาดเริ่ม ก.ย. 2019
สินเชื่อบรรเทาภัยแล้ง	500,000 บาทต่อราย	5,000	คาดเริ่ม ก.ย. 2019
3.2) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย			
สินเชื่อที่อยู่อาศัยดอกเบี้ยต่ำ	จัดทำโดย ธ. ออมสินและ ธอส.	52,000	คาดเริ่ม ก.ย. 2019
3.3) ช่วยเหลือ SMEs			
soft loan สำหรับ SMEs รายย่อย	เพิ่มเงินให้กองทุน สสว. เพื่อปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (1% ต่อปี)	10,000	คาดเริ่ม ก.ย. 2019
soft loan สำหรับ SMEs ทั่วไป	สินเชื่อผ่านออมสินและกรุงไทย ดอกเบี้ยเริ่มต้น 4% ต่อปี	100,000	คาดเริ่ม ก.ย. 2019
	ค้ำประกันสินเชื่อ (PGS8) โดย บสย.	150,000	คาดเริ่ม ก.ย. 2019
รวมทั้งหมด		**322,000** (ไม่รวม PGS)	

ที่มา : รวบรวมโดยอีไอซี จากสำนักข่าวต่าง ๆ กระทรวงการคลัง และทำเนียบรัฐบาล

■ อีไอซีปรับลดคาดการณ์เศรษฐกิจไทยปี 2019 เล็กน้อยจากเดิมคาดขยายตัว 3.1% เหลือขยายตัว 3.0%

เศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งปีหลังมีแนวโน้มขยายตัว (แบบ %YOY) ดีขึ้นจากปัจจัยฐานต่ำเป็นหลัก โดยในช่วงครึ่งแรกของปี 2019 เศรษฐกิจไทยขยายตัวเพียง 2.6% ขณะที่ในระยะต่อไป คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะยังมีทิศทางชะลอต่อเนื่องตามภาคส่งออกที่ยังเป็นปัจจัยกดดัน รวมถึงภาคเศรษฐกิจในประเทศที่เริ่มได้รับผลกระทบจากภาคส่งออก อย่างไรก็ดี หากพิจารณาด้านอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน (%YOY) คาดว่าในช่วงครึ่งหลังของปี เศรษฐกิจจะขยายตัวได้ 3.4% ซึ่งสูงกว่าครึ่งปีแรกจากปัจจัยฐานต่ำของปีก่อนที่เศรษฐกิจไทยเริ่มได้รับผลกระทบจากสงครามการค้า

ในช่วงที่ผ่านมาหลังจากประมาณการรอบล่าสุดของอีไอซีเมื่อเดือน ก.ค. ภาวะเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการทั้งด้านบวกและลบ (รูปที่ 4) มีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยลบ

- **ผลกระทบภัยแล้งที่มีความรุนแรงมากกว่าที่คาด** ทำให้ส่งผลลบต่อการผลิตภาคเกษตร โดยคาดความเสียหายราว 2.5 หมื่นล้านบาท หรือประมาณ 0.16% ของ GDP (รายละเอียดในหัวข้อก่อนหน้า)
- **ภาวะเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มชะลอตัวมากกว่าคาด**โดยมีสาเหตุหลักมาจากการที่สหรัฐฯ จะมีการปรับขึ้นภาษีนำเข้าต่อสินค้าจีนเพิ่มเติมในอัตรา 10% ขณะที่ความขัดแย้งระหว่างญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ รวมถึงการชุมนุมประท้วงในฮ่องกง ก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่อาจส่งผลด้านลบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศคู่ค้าหลักของไทย ประกอบกับค่าเงินหยวนที่อ่อนค่าลง ก็มีแนวโน้มทำให้**ภาคส่งออกของไทยหดตัวเพิ่มเติมจากที่เคยคาดไว้ที่ -1.6% เป็น -2.0%**
- **ภาคการท่องเที่ยวมีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกและการแข็งค่าของเงินบาท** ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติมีแนวโน้มต่ำกว่าที่เคยคาด แต่จากเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างจีน-ฮ่องกง จีน-ไต้หวัน และเกาหลีใต้-ญี่ปุ่น อาจทำให้ไทยได้รับอานิสงส์บางส่วนด้านการท่องเที่ยว โดยมีความเป็นไปได้ว่านักท่องเที่ยวจากประเทศดังกล่าวอาจปรับเปลี่ยนแผนการท่องเที่ยวมาไทยมากขึ้นเนื่องจากต้องการหลบเลี่ยงความขัดแย้ง ดังนั้นแม้จำนวนนักท่องเที่ยวจะต่ำกว่าที่เคยคาด แต่ก็จะไม่ลดลงมากนัก **โดยปรับคาดการณ์เหลือ 40.0 ล้านคน จากเดิมที่คาดไว้ที่ 40.1 ล้านคน**

ปัจจัยบวก

- **การลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย** โดยเมื่อเมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2019 คณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายลง 25 bps และอีไอซียังคาดว่า กนง. มีโอกาสปรับลดอัตราดอกเบี้ยได้อีก 1 ครั้งภายในปี 2019 นี้ (*อ่านเพิ่มเติมที่ Flash: อีไอซี คาด กนง. มีโอกาสลดดอกเบี้ยได้อีก 1 ครั้งในปีนี้*) ซึ่งหลังจากนั้นไม่นาน ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งก็ได้มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงเช่นกัน ดังนั้นเศรษฐกิจก็จะได้รับผลดีจากภาวะต้นทุนดอกเบี้ยที่ต่ำลง โดยอาจมีส่วนช่วยกระตุ้นการบริโภคและการลงทุนได้ส่วนหนึ่ง

- **มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล** ที่มีเม็ดเงินกระตุ้นเศรษฐกิจออกมาสูงกว่าที่เคยคาด (รายละเอียดมาตรการอยู่ในหัวข้อก่อนหน้า) โดยคาดว่าจะมีส่วนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจได้ประมาณ 0.3 percentage point

รูปที่ 4 : ปัจจัยบวกและปัจจัยลบต่อเศรษฐกิจไทยปี 2019

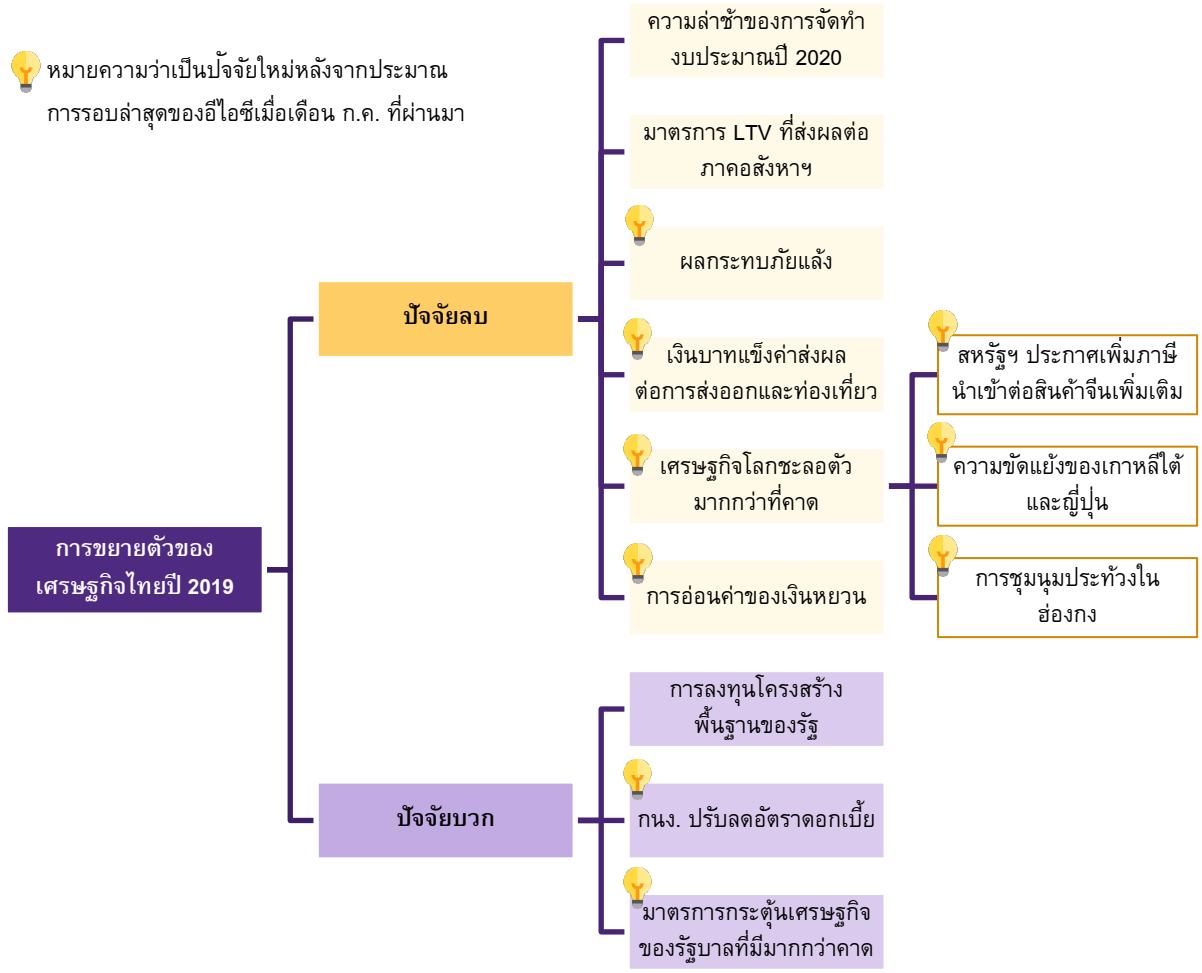

ที่มา : รวบรวมและวิเคราะห์โดยอีไอซี

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทั้งด้านบวกและลบข้างต้น อีไอซีประเมินว่า เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวที่ 3.0% โดยจากปัจจัยลบข้างต้นจะทำให้เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มขยายตัวต่ำกว่า 3% อย่างไรก็ดี เมื่อรวมผลของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ทำให้คาดว่าเศรษฐกิจไทยปี 2019 มีแนวโน้มขยายตัวที่ 3.0% ซึ่งรายละเอียดของการปรับตัวเลขคาดการณ์ในแต่ละภาคเศรษฐกิจปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปรับลดประมาณการเศรษฐกิจปี 2019 จาก 3.1% เหลือ 3.0%

	คาดการณ์ปี 2019		เหตุผลการปรับคาดการณ์
	ก.ค.-19	ปัจจุบัน	
Real GDP	**3.1**	**3.0**	
การบริโภคภาคเอกชน	3.9	4.5	ได้รับผลดีจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ
การลงทุนภาคเอกชน	3.7	3.4	ชะลอลงกว่าคาดตามแนวโน้มการหดตัวภาคส่งออก
การบริโภคภาครัฐ	2.2	2.0	ลดลงเล็กน้อยจากข้อมูลจริงไตรมาส 2 ต่ำกว่าคาด โดยขยายตัวเพียง 1.1%
การลงทุนภาครัฐ	4.0	2.9	ปรับลดคาดการณ์ตามเลขครึ่งปีแรกที่ออกมาต่ำกว่าคาด โดยขยายตัวเพียง 0.6%YOY
มูลค่าการส่งออก	-1.6	-2.0	หดตัวเพิ่มขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ปรับตัวแย่ลง โดยเฉพาะการประกาศเพิ่มภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ ต่อสินค้าจีนเพิ่มเติม
มูลค่านำเข้า	-2.7	-2.9	ปรับลดลงตามการส่งออกและการลงทุนในประเทศที่ลดลง
จำนวนนักท่องเที่ยว (ล้านคน)	40.1	40.0	ลดลงตามภาวะเศรษฐกิจโลกและค่าเงินบาทที่แข็งค่า
อัตราเงินเฟ้อ	0.9	0.9	คงประมาณการ
อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (สิ้นปี)	1.75	1.25	คาด กนง. ปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายอีกครั้งภายในปี 2019

ที่มา : วิเคราะห์โดยอีไอซี

เศรษฐกิจไทยปี 2020 มีแนวโน้มฟื้นตัวเล็กน้อยที่ 3.2% แต่อาจชะลอเหลือโตเพียง 2.7% ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของสงครามการค้า

เศรษฐกิจไทยปี 2020 มีแนวโน้มฟื้นตัวเล็กน้อยตามการส่งออกที่คาดว่าจะพลิกกลับมาขยายตัวจากปัจจัยฐานต่ำในปี 2019 โดยแม้ว่าการส่งออกยังได้รับแรงกดดันจากสงครามการค้าต่อเนื่อง แต่ฐานที่ต่ำในปี 2019 จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มูลค่าการส่งออกกลับมาขยายตัวเป็นบวกได้ในปี 2020 ทั้งนี้หากสินค้าจีนมูลค่ากว่า 2.6 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐโดนเก็บภาษีที่ 10% อีไอซีประเมินว่า มูลค่าการส่งออกในปี 2020 จะขยายตัวที่ 1.2% และ GDP จะขยายตัวได้ที่ 3.2% แต่หากภาวะสงครามการค้าปรับตัวแย่ลง โดยสหรัฐฯ มีการเก็บภาษีในอัตราที่สูงขึ้นบนสินค้านำเข้าจากจีน ก็อาจทำให้ GDP ไทยปี 2020 ชะลอลงมากเหลือโตเพียง 2.7% ในกรณี Worst (รายละเอียดตามตารางที่ 3)

เม็ดเงินจากการลงทุนภาครัฐเป็นหนึ่งในปัจจัยสนับสนุนสำคัญของเศรษฐกิจไทยปี 2020 โดยอีไอซีคาดว่าในปี 2020 การลงทุนภาครัฐด้านการก่อสร้างมีแนวโน้มขยายตัวได้ดีที่ประมาณ 10% ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ รถไฟฟ้าสายสีต่าง ๆ รถไฟทางคู่ มอร์เตอร์เวย์ และรถไฟความเร็วสูง ทั้งนี้การลงทุนภาครัฐที่ขยายตัวต่อเนื่องจะเป็นผลดีต่อบรรยากาศการลงทุนภาคเอกชน ประกอบกับอัตราดอกเบี้ยที่ลดต่ำลงจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในปี 2019 ของ กนง. ก็จะเป็นอีกปัจจัยสนับสนุนการลงทุนในปีหน้าให้สามารถขยายตัวเร่งขึ้นมากกว่าปี 2019 เล็กน้อย ขณะที่ในส่วนของการบริโภคภาคเอกชน คาดว่าจะมีทิศทางขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง เนื่องจากภาวะการจ้างงานและรายได้ของแรงงานมีแนวโน้มได้รับผลกระทบจากภาคส่งออกที่ซบเซาต่อเนื่อง รวมถึงเม็ดเงินจากการกระตุ้นเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มลดลงเมื่อเทียบกับปี 2019 ทั้งนี้อีไอซีจะมีการเผยแพร่ประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2020 อย่างละเอียดในช่วงเดือน ต.ค. นี้

ตารางที่ 3 ประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2020 กรณีต่าง ๆ

	2019F	2020F		
		Base	Worse	Worst
สมมติฐานความรุนแรงสงครามการค้า (อัตราภาษีสินค้านำเข้าของสหรัฐฯ ที่เก็บบนสินค้านำเข้าจากจีน)				
สินค้าจีนมูลค่า 2.5 แสนล้าน USD	<----------ภาษี 25%---------->			
สินค้าจีนมูลค่า 1.04 แสนล้าน USD	10% เริ่ม 1 ก.ย.	10%	25%	25%
สินค้าจีนมูลค่า 1.56 แสนล้าน USD	10% เริ่ม 15 ธ.ค.	10%	10%	25%
คาดการณ์เศรษฐกิจ				
มูลค่าการส่งออก	-2.0	1.2	0.2	-1.2
Real GDP	**3.0**	**3.2**	**3.0**	**2.7**

ที่มา : วิเคราะห์โดยอีไอซี

ปัจจัยเสี่ยงสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยปี 2020 ยังคงเป็นประเด็นเรื่องสงครามการค้า โดยปีหน้าจะเป็นช่วงที่สหรัฐฯ มีการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (จะรู้ผลในเดือนพฤศจิกายน 2020) ซึ่งนโยบายกำแพงภาษีที่มีต่อประเทศคู่ค้าหลัก น่าจะเป็นหนึ่งในนโยบายหลักที่ประธานาธิบดีทรัมป์ใช้ในช่วงระหว่างหาเสียง นั่นหมายถึงความผันผวนจากสงครามการค้าน่าจะยังคงดำเนินต่อไปในช่วงปี 2020 นอกจากนี้ ทั้งจีนและประเทศคู่ค้าอื่นๆ ยังอาจใช้มาตรการอื่น ๆ นอกเหนือจากมาตรการทางภาษีเพื่อทำการตอบโต้ระหว่างกัน เช่น มาตรการค่าเงิน หรือการใช้กฎระเบียบเพื่อสร้างอุปสรรคต่อการค้าขาย เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อการค้าและการลงทุนของโลกในภาพรวมเช่นเดียวกัน ขณะที่ความเสี่ยงภายในประเทศ ก็ยังคงเป็นเรื่องความสามารถในการบริหารของรัฐบาลที่การประสานผลประโยชน์ระหว่างพรรคร่วมรัฐบาลไม่ใช่เรื่องที่ง่ายนัก ประกอบกับการที่จำนวนที่นั่งในสภาของฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้านใกล้เคียงกันมาก ก็จะส่งผลถึงความเชื่อมั่นต่อเสถียรภาพของรัฐบาลอีกด้วย

ทั้งนี้ภาครัฐยังมีความสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติมได้ในปี 2020 โดยจากตัวเลขล่าสุดของการจัดทำงบประมาณปี 2020 ที่มีการนำเสนอ ครม. เมื่อวันที่ 6 ส.ค. ที่ผ่านมา พบว่ามีรายจ่ายรวมที่ 3.2 ล้านล้านบาท คิดเป็นการขาดดุลงบประมาณ 4.69 แสนล้านบาท ซึ่งจากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องพบว่าเพดานหนี้ในการกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลของภาครัฐมีมากถึงราว 7.1 แสนล้านบาท[4] นั่นหมายความว่าภาครัฐยังมีความสามารถในการกระตุ้นเศรษฐกิจอีกมากพอสมควรราว 2.4 แสนล้านบาท (ประมาณ 1.5% ของ GDP) โดยมาตรการที่อาจมีการจัดทำเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติมสามารถแบ่งได้เป็น 5 หมวดสำคัญ ตามตารางที่ 4 ทั้งนี้หากภาครัฐมีการจัดทำมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติมในปี 2020 ก็อาจทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวได้มากกว่าที่คาด

[4] การกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณทำได้ไม่เกิน 20% ของวงเงินรายจ่ายงบประมาณ (3.2 ล้านล้านบาท) รวมกับ 80% ของเงินชำระต้นเงินกู้ (คาดว่าจะมีวงเงินประมาณ 9 หมื่นล้านบาท)

ตารางที่ 4 มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่เคยใช้ และความเป็นไปได้ในการจัดทำในปี 2020

มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ	รายละเอียด	ความเป็นไปได้ที่จะจัดทำ		
		สูง	กลาง	ต่ำ
1) มาตรการช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย				
1.1) บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	โอนเงินช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยเป็นรายเดือน ทั้งในส่วนของค่าเดินทาง ค่าอุปโภคบริโภค และยังอาจรวมถึงเงินช่วยเหลือรายครั้งเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้น	✓		
2) มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร				
2.1) ประกันรายได้	ให้เงินส่วนต่างของราคาสินค้าเกษตรในตลาดกับราคาที่กำหนดเพื่อช่วยเหลือรายได้เกษตรกรในกรณีที่ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ	✓		
2.2) จำนำสูงกว่าราคาตลาด	รัฐบาลซื้อสินค้าเกษตรจากเกษตรกรด้วยราคาที่สูงกว่าราคาตลาดและเก็บไว้เพื่อทำการขายต่อไป			✓
2.3) พักหนี้เกษตรกร	ให้หยุดการชำระหนี้ของเกษตรกรชั่วคราว	✓		
2.4) เงินช่วยเหลือภัยแล้ง	ช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง โดยอาจให้เป็นเงินช่วยเหลือหรือเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ	✓		
3) มาตรการช่วยเหลือ SMEs				
3.1) สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ	ให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำกับ SMEs (soft loan)	✓		
3.2) มาตรการค้ำประกันสินเชื่อ (PGS)	บสย. จะช่วยค้ำประกันสินเชื่อให้กับ SMEs ในการขอสินเชื่อจากธนาคาร ทำให้ SMEs ได้รับสินเชื่อมากกว่าเดิม		✓	
4) มาตรการกระตุ้นการใช้จ่ายในประเทศ				
4.1) ท่องเที่ยวไทย	ให้สิทธิลดหย่อนทางภาษีหรือให้เงินเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในประเทศทั้งเมืองหลักและเมืองรอง	✓		
4.2) ช็อปช่วยชาติ	ให้สิทธิลดหย่อนทางภาษีเพื่อสนับสนุนการใช้จ่ายในช่วงเวลาที่กำหนด โดยในอดีตจะเป็นช่วงปลายปี		✓	
4.3) ยกเว้นวีซ่านักท่องเที่ยว	ยกเว้นวีซ่าเข้าประเทศระยะสั้นของนักท่องเที่ยวบางสัญชาติ เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศ		✓	
5) มาตรการด้านการใช้จ่ายภาครัฐ				
5.1) มาตรการเร่งเบิกจ่าย	ภาครัฐเร่งเบิกจ่ายทั้งในส่วนของงบประมาณ ส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้เงินลงสู่ระบบเศรษฐกิจเร็วขึ้น	✓		
5.2) กองทุนหมู่บ้าน	จัดสรรงบประมาณให้กับแต่ละหมู่บ้านเพื่อการลงทุนขนาดเล็กในพื้นที่ เช่น ซ่อมถนน สร้างฝาย เป็นต้น ตัวอย่างนโยบายเช่น โครงการหมู่บ้านละ 5 แสน		✓	
5.3) อัดฉีดเงินเข้าสู่ท้องถิ่น	จัดสรรงบประมาณผ่านกระทรวงมหาดไทย โดยให้ท้องถิ่นเสนอโครงการจัดทำเพื่อพัฒนาชุมชน ตัวอย่างนโยบายเช่น โครงการตำบลละ 5 ล้านบาท		✓	

ที่มา : การวิเคราะห์โดยอีไอซี จากสำนักข่าวต่าง ๆ กระทรวงการคลัง และกระทรวงสรรพากร

โดย : ดร. กำพล อดิเรกสมบัติ (kampon.adireksombat@scb.co.th)
ผู้อำนวยการอาวุโส Economic and Financial Market Research
พนันดร อรุณีนิรมาน (panundorn.aruneeniramarn@scb.co.th)
นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส
จิรายุ โพธิราช (jirayu.photirat@scb.co.th@scb.co.th)
นักวิเคราะห์
Economic Intelligence Center (EIC)
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
EIC Online: www.scbeic.com

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner. Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct. This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.